

سیاست جنایی سازمان ملل متحد:

عاش‌ها و رهیافت‌های مبارزه با نسل‌زدایی

دکتر حمیدرضا جاویدزاده

سرشناسه : جاویدزاده، حمیدرضا، ۱۳۵۰-
 عنوان و نام‌پدیدآور : سیاست جنایی سازمان ملل متحد: چالش‌ها و
 رهیافت‌های مبارزه با نسل‌زدایی / حمیدرضا جاویدزاده
 مشخصات نشر : تهران: نشر میزان، ۱۳۹۲
 مشخصات ظاهری : ۵۴۴ ص.
 فروست : علوم اجتماعی؛ ۶۶۳.
 شابک : 978-964-511-462-4
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیا
 یادداشت : کتابنامه: ص. ۴۹۵ - ۵۰۴.
 موضوع : سازمان ملل متحد
 موضوع : نسل‌کشی
 رده‌بندی کنگره : ج۲ هن ۶۷۳۱ JX
 رده‌بندی دیویی : ۳۴۱/۲
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۰۸۰۰۵۵

هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی، فایل الکترونیکی و...) از این اثر بدون اخذ مجوز
 از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد.
 لطفاً در صورت مشاهده، موارد را به شماره تلفن‌های ذیل اطلاع دهید.

۶۶۳
 نشر میزان
 سیاست جنایی سازمان ملل متحد
 چالش‌ها و رهیافت‌های مبارزه با نسل‌زدایی
 دکتر حمیدرضا جاویدزاده
 چاپ اول: زمستان ۱۳۹۲
 قیمت: ۲۳۰۰۰ تومان
 شمار: ۵۰۰ نسخه
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۱-۴۶۲-۴

دفتر مرکزی: خ شهید بهشتی، بعد از چهارراه سهروردی، خ کاووسی‌فر، کوچه نکبسا، پلاک ۳۲، تلفن ۸۸۵۳۹۱۳۱
 فروشگاه مرکزی: خ انقلاب، روبروی درب اصلی دانشگاه تهران، ابتدای خ فخررازی، پلاک ۸۳، تلفن ۶۶۴۶۷۷۷۰
 واحد پخش و فروش: خیابان سمیه، بین مفتح و فرصت، پلاک ۱۰۲، تلفن ۸۸۳۴۹۵۲۹-۳۱
 پست الکترونیکی: mizannasher@yahoo.com وب سایت: www.mizan-law.ir

سپاس

بسیاری از دانشوران، فرهیختگان و صاحبان اندیشه مرا در سازمان‌دهی، نگارش و تدوین این کتاب ارشاد و راهنمایی کردند؛ با فروتنی و با تمام وجود، ارادت قلبی خود را به پیشگاه آن‌ها تقدیم می‌کنم؛ آقایان دکتر علی خالقی عضو هیئت علمی دانشگاه تهران، دکتر سید قاسم زمانی عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی تهران، دکتر محمد جواد شریعت باقری عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، دکتر حسن سواری عضو هیئت علمی دانشگاه همدان، دکتر علیرضا حجت‌زاده عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور و دکتر رضا موسی‌زاده عضو هیئت علمی دانشگاه روابط بین‌الملل هر کدام با درایت و نکته‌سنجی‌های خود در تدوین این کتاب سهم بزرگی دارند، همت والایشان را می‌ستایم و به زحماتشان ارج می‌نهم.

توفیق از خداست و لطف‌اش بی‌کران.

فهرست مطالب

عناوین اختصاری	۱۳
دیباچه‌یی از دکتر سید قاسم زمانی	۱۵
مقدمه	۱۹

بخش اول: جایگاه سیاست جنایی در سازمان ملل متحد

فصل اول: مفهوم و تحولات	۳۶
مبحث اول: مفهوم	۳۷
گفتار اول: مفهوم حقوقی نسل‌زدایی	۳۸
گفتار دوم: مفهوم جرم‌شناختی نسل‌زدایی	۴۳
مبحث دوم: رویدادهای نسل‌زدایی	۵۰
گفتار اول: کشتار ارامنه توسط امپراتوری عثمانی	۵۱
گفتار دوم: نسل‌زدایی مردم اوکراین توسط اتحاد جماهیر شوروی	۵۷
گفتار سوم: کشتارهای جنگ جهانی دوم	۵۹
گفتار چهارم: کشتار مردم کامبوج توسط خمرهای سرخ	۶۲
گفتار پنجم: نسل‌زدایی در یوگوسلاوی سابق	۶۵
گفتار ششم: نسل‌زدایی در رواندا	۶۸
گفتار هفتم: نسل‌زدایی در سودان	۶۹
فصل دوم: جایگاه سیاست جنایی در سازمان ملل متحد	۷۳
مبحث اول: سیاست جنایی؛ مفهوم و تحولات	۷۵
گفتار اول: مفهوم سیاست جنایی	۷۵
گفتار دوم: تحولات سیاست جنایی	۷۷

۸۳.....	مبحث دوم: سازمان ملل متحد و مبارزه با جرائم.....
۸۵.....	گفتار اول: فعالیت مستقیم سازمان ملل در مبارزه با جرائم.....
۹۰.....	بند اول: کمیسیون پیش‌گیری از جرم و عدالت کیفری.....
.....	بند دوم: نهاد کنگره پنج‌سالانه ملل متحد راجع به پیش‌گیری از جرم و رفتار با
۹۳.....	بزهکاران.....
۹۵.....	بند سوم: نهادهای منطقه‌ای مسؤول سیاست جنایی سازمان ملل.....
۱۰۲.....	گفتار دوم: فعالیت غیرمستقیم در مبارزه با جرایم.....
۱۰۵.....	بند اول: حفظ صلح و امنیت بین‌المللی.....
۱۱۵.....	بند دوم: ترویج حقوق بشر.....
.....	گفتار سوم: رویکردهای مختلف سیاست جنایی سازمان ملل برای مبارزه با
۱۲۸.....	نسل‌زدایی.....
۱۳۵.....	نتیجه.....

بخش دوم: رویکردهای تقنینی و قضائی سازمان ملل متحد برای مبارزه با نسل‌زدایی

۱۳۹.....	فصل اول: رویکرد تقنینی سازمان ملل برای مبارزه با نسل‌زدایی.....
۱۴۵.....	مبحث اول: جرم‌انگاری نسل‌زدایی در اسناد بین‌المللی.....
۱۴۶.....	گفتار اول: کنوانسیون پیش‌گیری و مجازات نسل‌زدایی.....
.....	گفتار دوم: اقدامات کمیسیون حقوق بین‌الملل در جریان تدوین طرح جرائم علیه
۱۵۲.....	صلح و امنیت بین‌المللی.....
۱۵۷.....	گفتار سوم: اساسنامه‌ی دادگاه‌های کیفری بین‌المللی و مختلط.....
۱۵۷.....	بند اول: دادگاه‌های نورنبرگ و توکیو.....
۱۶۲.....	بند دوم: اساسنامه‌ی دادگاه‌های کیفری بین‌المللی اختصاصی.....
۱۶۳.....	الف: دادگاه کیفری بین‌المللی اختصاصی برای یوگوسلاوی سابق.....
۱۶۵.....	ب: دادگاه کیفری بین‌المللی اختصاصی برای رواندا.....
۱۶۸.....	بند سوم: دیوان کیفری بین‌المللی.....

بند چهارم: دادگاه‌های مختلط	۱۷۰
مبحث دوم: محتوای جرم‌انگاری؛ عنصر مادی	۱۷۱
گفتار اول: نسل‌زدایی	۱۷۲
بند اول: مفهوم گروه و انواع آن	۱۷۳
بند دوم: اعمال مادی	۱۸۲
الف - قتل اعضای گروه	۱۸۴
ب - ایراد لطمه شدید به تمامیت جسمانی و روانی اعضای گروه	۱۸۵
ج - تحمیل عمدی شرایط زندگی به گروه به منظور نابودی کلی یا جزئی فیزیکی آن	۱۸۷
د - انجام اقداماتی برای جلوگیری از زاد و ولد در درون گروه	۱۸۸
ه - انتقال اجباری کودکان یک گروه به گروه دیگر	۱۹۰
گفتار دوم: جرائم مرتبط با نسل‌زدایی	۱۹۱
الف: توطئه برای نسل‌زدایی	۱۹۲
ب: تحریک به نسل‌زدایی	۱۹۲
ج: معاونت در نسل‌زدایی	۱۹۷
مبحث سوم: قصد مجرمانه در نسل‌زدایی؛ عنصر روانی	۱۹۹
گفتار اول: مفهوم سوء نیت	۲۰۱
گفتار دوم: احراز سوء نیت	۲۰۲
فصل دوم: رویکرد قضایی سازمان ملل برای مبارزه با نسل‌زدایی	۲۰۳
مبحث اول: توسل به مراجع قضایی صلاحیت‌دار	۲۰۵
گفتار اول: مراجع قضائی بین‌المللی	۲۰۵
بند اول: دادگاه‌های کیفری	۲۰۵
الف - دادگاه‌های نورنبرگ و توکیو	۲۰۶
ب - دادگاه‌های موضوع کنوانسیون پیش‌گیری و مجازات جرم نسل‌زدایی	۲۱۴
ج - دادگاه‌های کیفری بین‌المللی اختصاصی	۲۲۲
۱- دادگاه کیفری بین‌المللی برای یوگوسلاوی سابق	۲۲۲
۲- دادگاه کیفری بین‌المللی برای رواندا	۲۲۹

۲۳۶.....	د - دیوان کیفری بین‌المللی
۲۳۹.....	بند دوم: دیوان بین‌المللی دادگستری
۲۴۱.....	گفتار دوم: مراجع قضائی مختلط
۲۴۲.....	بند اول: ماهیت و ویژگی مراجع کیفری مختلط
۲۴۵.....	بند دوم: مبارزه با نسل‌زدایی در پرتو محاکمات دادگاه مختلط کامبوج
۲۵۳.....	مبحث دوم: اجرای عدالت در مورد جرم نسل‌زدایی
۲۵۳.....	گفتار اول: عدالت کیفری
۲۵۴.....	بند اول: تعقیب مرتکبان نسل‌زدایی و مسئولیت کیفری فردی
۲۶۲.....	بند دوم: حمایت از حقوق بزه دیدگان
۲۶۷.....	بند سوم: رعایت اصل موقعیت داشتن تعقیب کیفری
۲۷۴.....	گفتار دوم: مسئولیت بین‌المللی دولت‌ها
۲۷۵.....	بند اول: خاستگاه بین‌المللی دولت‌ها
۲۷۵.....	الف - نقض تعهدات بین‌المللی در ارتباط با نسل‌زدایی
.....	ب - قابلیت انتساب نقض تعهدات بین‌المللی در زمینه‌ی نسل‌زدایی به دولت‌ها
۲۸۰.....	دولت‌ها
۲۸۱.....	بند دوم: نظام مسئولیت بین‌المللی دولت‌ها ناشی از نسل‌زدایی
۲۸۴.....	نتیجه

بخش سوم: رویکردهای پیشگیرانه و مشارکتی سازمان ملل متحد برای مبارزه با نسل‌زدایی

۲۹۵.....	فصل اول: رویکرد پیشگیرانه سازمان ملل برای مبارزه با نسل‌زدایی
۲۹۸.....	مبحث اول: پیش‌گیری از نسل‌زدایی در بستر اهداف سازمان ملل متحد
۳۰۱.....	گفتار اول: پیش‌گیری از نسل‌زدایی در بستر منشور ملل متحد
۳۰۲.....	بند اول: پیش‌گیری از نسل‌زدایی در چارچوب صلح و امنیت بین‌المللی
۳۰۴.....	الف: مفهوم صلح و امنیت بین‌المللی
۳۰۶.....	ب: سازکارها و نهادهای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی

۱- شورای امنیت.....	۳۰۶
۲- مجمع عمومی.....	۳۱۵
۳- دبیرخانه سازمان ملل.....	۳۱۹
بند دوم: پیش‌گیری از نسل‌زدایی در چارچوب حقوق‌بشر.....	۳۲۲
الف: ترویج و ارتقاء حقوق‌بشر.....	۳۲۴
ب: مبارزه با نقض حقوق‌بشر.....	۳۲۷
گفتار دوم: پیش‌گیری از نسل‌زدایی در بستر کنوانسیون پیش‌گیری و مجازات نسل‌زدایی.....	۳۳۱
بند اول: مفهوم و ماهیت پیش‌گیری از نسل‌زدایی.....	۳۳۲
بند دوم: سازدهای پیش‌گیری از نسل‌زدایی در کنوانسیون.....	۳۳۶
الف: جرم‌انگاری نسل‌زدایی.....	۳۳۶
ب: تعیین ضمانت اجرا برای نسل‌زدایی.....	۳۳۸
ج: امکان توسل به نهادهای صلاحیت‌دار سازمان ملل.....	۳۳۹
مبحث دوم: پیش‌گیری از نسل‌زدایی در پرتو اصلاحات در سازمان ملل.....	۳۴۲
گفتار اول: پیش‌گیری از نسل‌زدایی در پرتو تقویت و توسعه‌ی هدفمند مأموریت.....	۳۴۴
بند اول: حاکمیت دولت‌ها.....	۳۴۷
بند دوم: مسئولیت برای حمایت.....	۳۵۰
الف: مسئولیت برای پیش‌گیری از نسل‌زدایی.....	۳۵۲
ب: مسئولیت پیش‌گیری از نسل‌زدایی در موارد فوری.....	۳۵۵
۱- هدف صحیح.....	۳۵۸
۲- گریز ناپذیری مداخله.....	۳۵۹
۳- ابزارهای متناسب.....	۳۵۹
۴- اهداف معقول.....	۳۵۹
گفتار دوم: پیش‌گیری از نسل‌زدایی در پرتو تقویت و توسعه‌ی هدفمند نهادها.....	۳۶۴
بند اول: تقویت و توسعه‌ی نهادهای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی.....	۳۶۴
بند دوم: تقویت و توسعه‌ی نهادهای نظارتی حقوق‌بشر.....	۳۶۷
بند سوم: تأسیس نهادهای هشدار سریع.....	۳۷۲

فصل دوم: رویکرد مشارکتی سازمان ملل متحد برای مبارزه با نسل‌زدایی.....	۳۸۰
مبحث اول: مشارکت دولت‌ها در سیاست جنایی سازمان ملل برای مبارزه با نسل‌زدایی.....	۳۸۰
گفتار اول: مشارکت دولت‌ها در سیاست جنایی پیش‌گیرانه سازمان ملل برای مبارزه با نسل‌زدایی.....	۳۸۲
گفتار دوم: مشارکت دولت‌ها در سیاست جنایی تقنینی سازمان ملل برای مبارزه با نسل‌زدایی.....	۳۹۶
گفتار سوم: مشارکت دولت‌ها در سیاست جنایی قضائی سازمان ملل برای مبارزه با نسل‌زدایی.....	۴۰۵
مبحث دوم: مشارکت سازمان‌های بین‌المللی در سیاست جنایی مبارزه با نسل‌زدایی... ۴۲۱	۴۲۱
گفتار اول: مشارکت سازمان‌های بین‌المللی در رویکردهای پیش‌گیرانه سازمان ملل.....	۴۲۵
گفتار دوم: مشارکت سازمان‌های بین‌المللی در سیاست جنایی تقنینی سازمان ملل برای مبارزه با نسل‌زدایی.....	۴۴۵
گفتار سوم: مشارکت سازمان‌های بین‌المللی در سیاست جنایی قضائی سازمان ملل برای مبارزه با نسل‌زدایی.....	۴۵۷
نتیجه.....	۴۷۲
نتیجه کلی.....	۴۷۷
منابع و مآخذ.....	۴۹۵
الف) منابع فارسی.....	۴۹۵
۱/الف) کتب.....	۴۹۵
۲/الف) مقالات:.....	۴۹۷
۳/الف) پایان‌نامه‌ها.....	۵۰۴
ب) منابع به زبان انگلیسی.....	۵۰۴